

Tổng Bí thư Nguyễn Phú Trọng từ trần: Cuộc đời - Sự nghiệp - Di sản

BBC

19 tháng 7 2024

Chụp lại hình ảnh, Tổng Bí thư Nguyễn Phú Trọng thường được gọi là “người đốt lò vĩ đại”

Tổng Bí thư Nguyễn Phú Trọng qua đời. Thông tin này đã được Đảng Cộng sản Việt Nam công bố. Việt Nam sẽ tổ chức quốc tang.

Theo thông tin từ Ban Bảo vệ chăm sóc sức khỏe cán bộ Trung ương, ông Nguyễn Phú Trọng, sinh năm 1944, Tổng Bí thư Ban Chấp hành Trung ương Đảng Cộng sản Việt Nam, "sau thời gian lâm bệnh, mặc dù được Đảng, Nhà nước, tập thể các giáo sư, bác sĩ, chuyên gia y tế đầu ngành... tận tình cứu chữa, gia đình hết lòng chăm sóc, nhưng do tuổi cao, bệnh nặng, đồng chí đã từ trần vào hồi 13 giờ 38 phút ngày 19/7/2024 tại Bệnh viện Trung ương Quân đội 108".

Ông Trọng qua đời ở tuổi 80.

Nguyên nhân ông Nguyễn Phú Trọng qua đời được Đảng Cộng sản Việt Nam công bố là "do tuổi cao, sức yếu".

Sức khỏe ông đã suy giảm trong nhiều năm qua.

Cuối năm 2023 và 2024, ông liên tục vắng mặt trong các sự kiện quan trọng của Đảng và Nhà nước.

Vào năm 2019, ông từng một lần "gặp vấn đề nghiêm trọng về sức khỏe", mà có thông tin nói là đột quỵ, khi ông đang có chuyến công tác tại tỉnh Kiên Giang.

Hồ sơ sức khỏe

Sức khỏe của ông Trọng đã nhiều lần trở thành tâm điểm của dư luận.

Hồi năm 2018, khi kiêm nhiệm chức vụ Chủ tịch nước, ông Trọng nói:

“Trình độ, năng lực, sự hiểu biết của tôi có hạn, tuổi tác lại đã lớn. Bác Hồ đã từng nói, khi người ta tuổi tác càng cao thì sức khỏe càng thấp; điều đó cũng không có gì lạ trong khi năng lực, hạn chế của tôi là rất rõ mà tuổi tác lại lớn rồi.”

Vào ngày 14/4/2019, ông Trọng - khi đó là Tổng Bí thư, Chủ tịch nước - được cho là **bị đột quy trong chuyến công tác tại tỉnh Kiên Giang**.

Sau 10 ngày từ khi có tin đồn, người phát ngôn Bộ Ngoại giao Việt Nam Lê Thị Thu Hằng mới lên tiếng: "Cường độ làm việc cao đã ảnh hưởng tới sức khỏe của Tổng Bí thư, Chủ tịch nước Nguyễn Phú Trọng."

Về phần mình, có đôi lần Tổng Bí thư Trọng nói ông không khỏe lắm.

Khi tái đắc cử nhiệm kỳ ba của tổng bí thư "vô tiền khoáng hậu" vào tháng 2/2021, ông Trọng nói trong cuộc họp báo sau khi bế mạc Đại hội 13 rằng: "Bây giờ tôi không được khỏe lắm, tuổi cũng đã cao, cũng xin nghỉ rồi, thế nhưng Đại hội bầu phải làm, Đảng viên thì phải chấp hành."

Tháng 10/2019, ông Trọng chia sẻ với các cử tri tại các quận Ba Đình, Hoàn Kiếm, Tây Hồ trước kỳ họp thứ 8 Quốc hội khóa 14 là "năm nay 75 rồi, cũng đang là bệnh nhân".

Chụp lại hình ảnh, Tổng Bí thư Nguyễn Phú Trọng từng không ít lần thừa nhận mình không được khỏe

Đầu năm 2024, ông Trọng đã vắng mặt trong hai tuần liền và bỏ lỡ một số sự kiện ngoại giao quan trọng. Thời điểm đó đã nảy sinh đồn đoán về tình hình sức khỏe của ông.

Hãng tin Bloomberg ngày 12/1 đã dẫn lời hai quan chức giấu tên của Việt Nam nắm vấn đề về sức khỏe của Tổng Bí thư Đảng Cộng sản Việt Nam cho biết ông Trọng đã nhập viện.

Tới ngày 15/1/2024, **ông Trọng xuất hiện trong phiên khai mạc kỳ họp bất thường** thứ 5 của Quốc hội khóa 15.

Một số video về cuộc họp Quốc hội quay cận cảnh vị tổng bí thư cho thấy ông đi lại khó khăn. Cụ thể, khi đứng lên chào các đại biểu, ông Trọng phải bấu ghì vào bàn và đồng thời được Chủ tịch nước Võ Văn Thưởng ngồi cạnh đỡ lên thì mới đứng dậy được.

Sau cuộc họp Tiểu ban Nhân sự Đại hội 14 vào ngày 13/3, ông Trọng tiếp tục vắng mặt nhiều ngày hồi tháng 4 và 5, kể cả trong lễ tuyên thệ nhậm chức của Chủ tịch nước Tô Lâm và Chủ tịch Quốc hội Trần Thanh Mẫn.

Trong tháng sáu, ông xuất hiện tại hai sự kiện: cuộc họp lãnh đạo chủ chốt vào chiều 12/6 và đón **Tổng thống Nga Vladimir Putin ngày 20/6**, rồi sau đó vắng mặt đến thời điểm qua đời.

Báo *Nikkei* đánh giá vào ngày 18/7: "Trong chuyến thăm Hà Nội của Tổng thống Nga Vladimir Putin vào tháng 6, những hình ảnh ông Trọng do hãng thông tấn Nga chụp trông ốm yếu hơn trước, có thể do tác dụng phụ của thuốc."

Chiến dịch 'đốt lò' của ông Trọng

Là một nhà lý luận, suốt đời làm công tác Đảng, Tổng Bí thư Nguyễn Phú Trọng được nhắc tới nhiều trong vai trò là người khởi xướng và dẫn dắt công cuộc chống tham nhũng, còn gọi là “đốt lò”, với mục tiêu làm trong sạch đảng.

Khởi điểm chính thức của chiến dịch “đốt lò” là một cuộc bỏ phiếu của đảng vào năm 2012. Theo đó, ông Trọng đã thành công nhận được ủng hộ của Ban Chấp hành Trung ương Đảng chuyển giao việc phòng chống tham nhũng từ Văn phòng Chính phủ sang một ban do đảng lập ra và quản lý, tức "Ban chỉ đạo trung ương về phòng chống tham nhũng".

Trước đó, ông Nguyễn Tấn Dũng, lúc bấy giờ là thủ tướng, giữ chức Trưởng ban Ban chỉ đạo Trung ương về phòng, chống tham nhũng.

Có thể nói, bức tranh chính trị Việt Nam vào thời điểm năm 2012 cho thấy sự ly khai khi quyền lực của chính phủ trở nên mạnh hơn, từ thời ông Võ Văn Kiệt, ông Phan Văn Khải và đỉnh điểm là ông Nguyễn Tấn Dũng.

Quyền lực chuyển từ Văn phòng Trung ương Đảng sang Văn phòng Chính phủ với thực trạng nhiều Ban Đảng đã phải giải thể hoặc sáp nhập.

Một nhà quan sát giấu tên nhận định với BBC rằng, đây là thời điểm mà bức tranh chính trị Việt Nam có dấu hiệu ly khai của các phe phái khi Đảng suy yếu: phe chính phủ, phe quân đội, phe công an và thế lực chính quyền địa phương trỗi dậy.

Tổng Bí thư Nguyễn Phú Trọng, giáo sư chuyên ngành xây dựng Đảng, người được coi là “một tín đồ chân chính của Đảng” - theo cựu nhân viên Bộ Ngoại giao Hoa Kỳ David Brown và thậm chí, ông còn được xem là **“người cộng sản cuối cùng”** - khi đó có thể đã lo lắng đến sự tồn vong của Đảng Cộng sản mà ông tôn thờ.

Chụp lại hình ảnh, Ông Trọng đã dẫn dắt một chiến dịch chống tham nhũng vô tiền khoáng hậu của Đảng Cộng sản Việt Nam, khiến cả những người thân cận nhất của ông cũng sụp đổ

Theo một số nhà quan sát giấu tên, xét bề dày kinh nghiệm và con người của ông Nguyễn Phú Trọng, dễ hiểu vì sao ông lại khai hỏa một chiến dịch đốt lò với quy mô và cường độ chưa từng thấy trước đó.

Những “củi tươi” ban đầu là các quan chức chính quyền địa phương và trung ương đến các tướng lĩnh, sĩ quan công an và quân đội trước đó được miễn trừ nhưng đứng trước chiến dịch đốt lò của ông Trọng đều không thể thoát thân.

“Thời điểm chiến dịch đốt lò bắt đầu, ông Trọng đã thành công loại bỏ ông Dũng để kiểm soát phe chính phủ. Tiếp đó, ông Trọng đánh tới phe chính quyền địa phương bằng việc bắt bớ một dây lãnh đạo địa phương như Đà Nẵng, TP HCM, khiến những địa phương khác phải dè chừng,” một nhà quan sát trong số này nói.

Sau đó, **vụ án Vũ Nhôm** - các công ty bình phong lo kinh tài cho phía công an với sự chống lưng của các thứ trưởng, trung tướng và tổng cục tình báo cũng bị lôi ra xét xử.

Các cựu Tư lệnh Vùng cảnh sát biển như **Lê Xuân Thanh**, cựu thiếu tướng Lê Văn Minh liên quan đường dây buôn lậu xăng dầu cũng bị đưa ra ánh sáng.

Những Tư lệnh, cựu Đô đốc Hải quân, cựu Thứ trưởng Bộ Quốc phòng như **ông Nguyễn Văn Hiến cũng bị xử lý**.

Vụ xử hai nhân vật tên tuổi như **Đình La Thăng** và **Trịnh Xuân Thanh** cũng đều là những vụ án điển hình. Ông Thăng trở thành ủy viên Bộ Chính trị đầu tiên trong lịch sử Đảng Cộng sản Việt Nam bị truy tố và kết án tù về tội tham nhũng.

Tiếp đó là hàng loạt bộ trưởng, quan chức cấp cao như Bộ trưởng Bộ Thông tin và Truyền thông như **Trương Minh Tuấn và người tiền nhiệm Nguyễn Bắc Sơn** đều bị truy tố với cùng tội danh “nhận hối lộ”.

Chụp lại hình ảnh, Ủy viên Bộ Chính trị Đình La Thăng bị truy tố trong chiến dịch “Đốt lò” của ông Trọng

Người ta thường biết đến ông Trọng với những phát ngôn hùng hồn, cứng rắn về chiến dịch chống tham nhũng như “không vùng cấm, không ngoại lệ” hay “lò nóng lên rồi thì củi tươi vào cũng phải cháy”.

Người đứng đầu Đảng Cộng sản không chỉ nói suông mà ông thực sự ban hành các chính sách và quy định chống tham nhũng nội bộ, ví dụ Quy định 102-QĐ/TW ngày 15 tháng 11 năm 2017.

Quy định nêu rõ rằng "tất cả đảng viên đều bình đẳng trước kỷ luật của Đảng. Đảng viên ở bất cứ cương vị nào, nếu vi phạm kỷ luật của Đảng đều phải được xem xét, xử lý kỷ luật nghiêm minh, kịp thời". Quyết liệt hơn, Quy định này còn nói rằng ngay cả các quan chức thuộc Đảng đã qua đời vẫn có thể bị xử lý kỷ luật nếu vi phạm của họ đặc biệt nghiêm trọng.

Nhiều quan chức, lãnh đạo cấp cao đã phải “chịu trách nhiệm người đứng đầu” về vị trí của mình trong quá khứ, thậm chí là hơn 10 năm trước như trường hợp của **Chủ tịch nước Võ Văn Thưởng**.

Có một số người đã về hưu nhưng một ngày đẹp trời lại bị “réo tên” và bị cách hết các chức vụ trong Đảng do những sai phạm trong quá khứ, như trường hợp cựu Ủy viên Bộ Chính trị, cựu Bí thư Thành ủy, cựu Chủ tịch UBND TP HCM Lê Thanh Hải.

Chụp lại hình ảnh, Trong hai năm qua, đã có ba nhân vật trong “Tứ Trụ” mất chức Hội đầu năm 2023, báo *The Economist* của Anh đánh giá chiến dịch ‘Đốt lò’ (báo dùng nguyên văn tiếng Việt - "dot lo" - Blazing Furnace) đã góp phần cải thiện thứ hạng của Việt Nam trong bảng xếp hạng chống tham nhũng quốc tế.

The Economist gọi đây là chiến dịch mang dấu ấn của ông Nguyễn Phú Trọng.

Tuy thế, bài trên *The Economist* (*Cleaning the House*) trích Tiến sĩ Nguyễn Khắc Giang, một nhà quan sát chính trị Việt Nam, đánh giá rằng các quan chức nay sợ hãi, không dám ký các giấy tờ dự án, khiến đầu tư khu vực công giảm hoặc ngưng tiến độ. Thậm chí tiền thu từ thuế cũng giảm ở Việt Nam.

Nhìn vào phát triển trung hạn của Việt Nam, tờ báo Anh nhận định:

"Nếu ông Trọng muốn Việt Nam trở thành quốc gia thu nhập trung bình năm 2030 thì cần phải làm sao để các quan chức trung thực có thể thông qua dự án mà không sợ bị bắt."

Một nghiên cứu từ trước đã chỉ ra hiện tượng chống tham nhũng ở Việt Nam là "trách nhiệm chung nhưng không ai chịu trách nhiệm chính", khiến kinh tế khó vận hành trong lúc chống tham nhũng vẫn luôn nóng.

Vấn đề tham nhũng ở Việt Nam bị xem là có tính hệ thống chứ không thuần túy là chuyện đạo đức.

Tiểu sử ông Nguyễn Phú Trọng

Chụp lại hình ảnh, Suốt sự nghiệp của mình, ông Nguyễn Phú Trọng được coi là nhà lý luận xuất sắc của Đảng Cộng sản

Ông Nguyễn Phú Trọng sinh ngày 14/4/1944 thôn Lại Đà, xã Đông Hội, huyện Đông Anh, Hà Nội trong một gia đình bần nông và là con út trong số bốn anh chị em.

- 1957- 1963: Học trường phổ thông cấp 2-3 Nguyễn Gia Thiều, Gia Lâm, Hà Nội.
- 1963-1967: Sinh viên Khoa Ngữ văn Trường Đại học Tổng hợp Hà Nội.
- 12/1967-7/1968: Cán bộ Phòng Tư liệu, Tạp chí học tập (nay là Tạp chí Cộng sản).
- 7/1968-8/1973: Cán bộ biên tập Ban Xây dựng Đảng, Tạp chí Cộng sản; đi thực tập ở huyện Thanh Oai, tỉnh Hà Tây (1971); bí thư Chi đoàn Cơ quan Tạp chí Cộng sản (1969-1973).
- 8/1973-4/1976: Nghiên cứu sinh Khoa Kinh tế-Chính trị tại Trường Đảng cao cấp Nguyễn Ái Quốc (nay là Học viện Chính trị Quốc gia Hồ Chí Minh).
- 5/1976-8/1980: Cán bộ biên tập Ban Xây dựng Đảng, Tạp chí Cộng sản, Phó Bí thư chi bộ.
- 9/1980-8/1981: Học Nga văn tại Trường Đảng cao cấp Nguyễn Ái Quốc.
- 9/1981-7/1983: Thực tập sinh và bảo vệ luận án phó tiến sĩ (nay là tiến sĩ) tại Khoa Xây dựng Đảng thuộc Viện Hàn lâm Khoa học xã hội Liên Xô.
- 8/1983-2/1989: Phó ban Xây dựng Đảng (10/1983), Trưởng Ban Xây dựng Đảng, Tạp chí Cộng sản (9/1987); Phó Bí thư Đảng ủy (7/1985-12/1988) rồi Bí thư Đảng ủy Cơ quan Tạp chí Cộng sản (12/1988-12/1991).
- 3/1989-4/1990: Ủy viên Ban Biên tập Tạp chí Cộng sản.
- 5/1990-7/1991: Phó Tổng Biên tập Tạp chí Cộng sản.
- 8/1991-8/1996: Tổng Biên tập Tạp chí Cộng sản.

- 01/1994-đến nay: Ủy viên Ban Chấp hành Trung ương Đảng các khóa 7, 8, 9, 10, 11, 12.
- 8/1996-02/1998: Phó Bí thư Thành ủy Hà Nội, kiêm Trưởng Ban cán sự Đại học và trực tiếp phụ trách Ban Tuyên giáo Thành ủy Hà Nội.
- 12/1997-đến nay: Ủy viên Bộ Chính trị Ban Chấp hành Trung ương Đảng các khóa 8, 9, 10, 11, 12.
- 2/1998-1/2000: Phụ trách công tác tư tưởng-văn hóa và khoa giáo của Đảng.
- 8/1999-4/2001: Tham gia Thường trực Bộ Chính trị.
- 3/1998-8/2006: Phó Chủ tịch Hội đồng Lý luận Trung ương (3/1998-11/2001); Chủ tịch Hội đồng Lý luận Trung ương, phụ trách công tác lý luận của Đảng (11/2001-8/2006).
- 1/2000-6/2006: Bí thư Thành ủy Hà Nội các khóa 12, 13, 14.
- 5/2002-đến nay: Đại biểu Quốc hội các khóa 11, 12, 13, 14, 15.
- 6/2006-7/2011: Chủ tịch Quốc hội khóa 11, 12, Bí thư Đảng đoàn Quốc hội, ủy viên Hội đồng Quốc phòng và An ninh.
- 1/2011-đến nay: Tổng Bí thư Ban Chấp hành Trung ương Đảng khóa 11, 12, 13; Bí thư Quân ủy Trung ương.
- 2/2013 đến nay: Trưởng Ban Chỉ đạo Trung ương về phòng, chống tham nhũng.
- 8/2016-đến nay: Tham gia Ban Thường vụ Đảng ủy Công an Trung ương nhiệm kỳ 2015-2020.
- 10/2018: Tại kỳ họp thứ sáu, Quốc hội khóa 14, được bầu giữ chức Chủ tịch nước nhiệm kỳ 2016-2021./.

Nguồn: <https://www.bbc.com/vietnamese/articles/ckdgky4pnrko>

www.vietnamvanhien.org

